

UFUGAJI BORA WENYE KUPUNGUZA UMASKINI, MIGOGORO NA KULETA TIJA

Utangulizi

- Karibu 14% ya ng'ombe wa asili nchini wanafugwa katika mfumo wa kuhamahama
- 80% katika mfumo wa Kilimo-Ufugaji
- Ng'ombe wa Asili huchangia > 90% ya nyama inayozalishwa nchini
- > 70% ya maziwa yanayozalishwa nchini
- Uwezo wa kuzaliana kwa mwaka ni 40 - 50%

- ❑ Vifo vya ndama ni wastani wa 30-40% kwa mwaka
- ❑ Muda wa mzao mmoja hadi mwingine ni > ya miezi 18
- ❑ Uzito wa kuchinjwa ni kilo 250-300 katika umri wa miaka 6-7
- ❑ Kiwango cha ngombe wanaouzwa kwa mwaka ni 8 - 10%
- ❑ Nyanda za Malisho huendelea kudidimia (Umiliki wa Jumuiya)
- ❑ Migogoro isiyoisha baina ya Wafugaji na Wakulima wa Mazao
- ❑ Idadi ya watu inazidi kuongezeka

NINI KIFANYIKE ILI KUBORESHA UZALISHAJI?

- ❑ Wafugaji waache kuhamahama
- ❑ Wafugaji wamiliki ardhi na kuwekeza katika miundombinu ya ufugaji bora
- ❑ Uzalishaji ulenge soko la nje na la ndani
- ❑ Inapendekezwa teknolojia ya Uanzishwaji wa ranchi ndogondogo/Kati utumike ili kuleta mageuzi katika uzalishaji wa ngombe wa Asili kwa ajili ya kuzalisha nyama na maziwa nchini.

MAHITAJI YA UANZISHWAJI WA RANCHI NDOGONDOGO

- Wafugaji/Wadau wahamasishwe kumiliki ardhi rasmi ili kuwekeza katika ujenzi wa miundo mbinu ya ufugaji bora kwa matumizi ya muda mrefu kulinda raslimali
- Upimaji wa ardhi na kuchukua sampuli za udongo katika eneo litakalotumika kwa matumizi ya ranchi
- Ujenzi wa padoki, vibanio, eneo la kulishia chakula cha nyongeza, kwa kuzingatia idadi ya ng'ombe au ukubwa wa ardhi iliyomilikiwa
- Wafugaji kujengewa uwezo juu ya matumizi ya teknolojia ya ranchi ndogo ndogo au za Kati

❑ Uanzishwaji wa malisho katika padoki zilizotengenezwa kwa kutumia aina bora za malisho kwa kila eneo husika

❑ Uvunaji wa maji kwa kutumia mbinu mbalimbali mfano maji ya mvua, kuchimba visima kwa matumizi ya mifugo na binadamu

❑ Uboreshaji wa afya ya mifugo kwa kuzingatia njia bora za kudhibiti magonjwa (tiba, chanjo na uogeshaji)

Halmashauri ya Wilaya ya Mufindi

Matumizi ya ranchi ndogondogo ili kuboresha uzalishaji wa ng'ombe wa maziwa na nyama

Halmashauri ya wilaya ya Mbozi

Uandaaji wa mbegu za malisho bora

Halmashauri ya Wilaya ya Mulele - Mpanda

Uzalishaji wa malisho na mbegu bora za malisho aina ya *Rhodes*